

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۱ شنبه ۲۹ دی ماه ۱۳۴۲

- فهرست مطالب :
- ۱ - تصویب صورت مجلس .
۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : مبارکی و معتمدی .
۳ - شور اول گزارش کمیسیون کشور راجع بواگذاری سهام بنگاه مستقل آبیاری آذر بایجان به شهرداری تبریز .
۴ - شور اول گزارش کمیسیون کشور راجع بجازه فروش پنجاه هکتار زمین کرج بسازمان اردوی کار .
۵ - شور دوم و تصویب گزارش کمیسیون فرهنگ راجع باصلاح شرایط اعطای گذرنامه وارد تحصیلی و ارسال بمجلس سنا .
۶ - اعلام دستور و موقع جلسه بعد - ختم جلسه .

مجلس ساعت ۱۰ صبح بویاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱ - تصویب صورت مجلس

- رئیس - آقای صائب .
صائب - چهارده فقره شکایت و تلگراف است که تقدیم می کنم .
رئیس - آقای مهندس صائبی .
مهندس صائبی - تقاضائی از طرف مهندسان وزارت کشاورزی رسیده است که تقدیم مقام ریاست میکنم .
رئیس - آقای شیخ الاسلامی .
شیخ الاسلامی - نامه ای است از کشاورزان که تقدیم میکنم .
رئیس - آقای صادق احمدی .
صادق احمدی - تلگرافی است از کرمانشاه رسیده تقدیم میکنم .
رئیس - آقای شفیع پور کرمانی .
شفیع پور کرمانی - تلگرافی از فرماندار رفسنجان ریاست می کنم .
- رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل فرائت مشور .
(شرح زیر فرائت شد)
غائبین با اجازه - آقایان : مهرزاد ملک زاده آملی - رضوی - لغوطی - پاینده - دکتر امین - جهانگیری - طالب زاده - طباطبائی - بالاخانلو - شاخوئی - موسوی کبیری - کمالوند - کشفی .
غائبین بی اجازه - آقایان : پرویزی - بختیار بختیارها - ابطحی - ایلخان .
رئیس - نسبت به صورت جلسه دفعه قبل نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه دفعه قبل تصویب میشود آقای اوزار .
اوزار - تعدادی شکایت رسیده که تقدیم مقام ریاست می کنم .

رسیده و تقاضای حمل سیدن گندم از وزارت کشور و نخست وزیر می نمودم است که تقدیم می کنم.

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: مبارکی و معتمدی

رئیس - نطق های قبل از دستور شروع می شود.
آقای مبارکی

مبارکی - با اجازه جناب رئیس مجلس و آقایان نمایندگان محترم يك موضوعی است قابل توجه در مورد بلوچستان و برای ما افراد بلوچ و آن سد باهو کلات است که سالها است باز تین رفته و تقریباً ۳۵۰۰۰ نفر بعد از خرابی این سد متواری شده اند. بجاهای دیگر رفته اند چندی پیش چندین نامه به مجلس و بمن رسیده بود که عراض اینها را به پدر تاجدار و جناب آقای نخست وزیر برسانم که اینها منتظر بستن این سد هستند که به کشور شاهنشاهی بر گردند البته من بکروز بندمت جناب آقای نخست وزیر رفته و تقاضا کرده که تا بدهر چه زودتر در این سال ۲۳ این سد بسته شود و این مردمی که مدتها منتظر هستند و برادران ما هستند هر چه زودتر بکشور شاهنشاهی ایران برگردند البته امیدواری دادند و بنده تشکر می کنم که در بودجه و ساختن این سد با هو کلات گنجایده شده است که در سال ۲۳ بسته شود و من از جناب آقای نخست وزیر تشکر میکنم همچنین از جناب آقای منصور که رئیس بودجه بودند (منصور در کمیسیون و نظر خودشان را اعلام کردند و این باعث خوشحالی و امیدواری کلی برای مردم بلوچستان شده است و يك جریان دیگر این که چند هفته جلوتر از خشکسالی بلوچستان بعرض نمایندگان محترم رسانیدم پنجشنبه گذشته چندین کاغذ تلگراف از بلوچستان رسیده بود که در اثر بارندگی وسیل شدید تمام قنوات بلوچستان منهدم و يكلی جریان آب قطع گردیده و همچنین شکستن سد بمبور را اطلاع داده اند از جناب آقای نخست وزیر تقاضا کردم که زودتر برای تعمیر قنوات سد بمبور کمک

به کشاورزان بلوچ اقدام بفرمایند از جناب آقای نخست وزیر کمال تشکر دارم که بموقع بعرض بیشگاه ملوکانه رسانیدند و حسب الامر جهات مطاع برای کمک به کشاورزان بلوچ امر شرف صدور یافت بنده از طرف برادران بلوچ لایحه را حرم شاهنشاه عظیم الشان سیاستگری

مینمایم بنده دیگر عرضی ندارم و از جناب آقای دکتر خطیبی هم تشکر میکنم (عده ای از نمایندگان - همه تشکر میکنند) که اقدام فرمودند که زودتر کمک به ایشان بشود.
رئیس - آقای معتمدی بفرمایند.

معتمدی - بطوریکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است سی سال قبل دستور اعلیحضرت فقید رضا شاه کبیر بنگاه جنگلبانی در ایران بمنظور حفظ جنگلها تأسیس و مردم ایران هم این پیشنهاد را حاکم استقبال کردند و پذیرفتند برای اینکه جنگلهای ایران محفوظ بماند و چوبها هم بمصرف ذغال نرسد و اطلاع دارید که در ظرف ۳۰ سال گذشته نفت جانشین ذغال شده است و اکثر احتیاجات مردم از طریق محصولات نفتی تأمین میشود و در بعضی جاهام که ذغال تهیه میشود متأسفانه مأمورین این ذغالها را جنه قاچاق میدهند و نمی گذارند از این شهر بشهر دیگر برود (مهندس صائی - بی اجازه تهیه میشود اولی با کمال تأسف امر و يك مطلبی را که برای مردم ایران اعجاب آور است بعرض نمایندگان محترم مجلس شورای ملی میرسانم و آن اینست که ما خودمان در کشور ذغال داریم، چوب داریم، جنگل داریم و نفت داریم اما الان طبق این آگهی منتشره در جرایدها مشاهده میشود که ۵۰۰ تن ذغال از کنیا وارد کرده اند و از نمایندگان سزاگذا؟) از کنیا در آفریقای شرقی و این آگهیست که بنده میخواهم که شما اطلاع پیدا کنید «شرکت سهامی تصفیه نفت ایران آبادان تعداد تقریبی ۲۳۸۱۰ کیسه ذغال چوب که وزن آنها جمعاً در حدود ۵۰۰ تن متریک میباشد و در ۱۲ بارهای مرکزی باواریه در آبادان موجود است با وضع موجود از طریق مزایده بفروش میرساند» واقعاً تعجب آور است ذغال از آفریقا باین مملکت وارد میشود در صورتیکه خودمان ذغال داریم، چوب داریم، نفت داریم ذغال کنیا

باید بیاید باین مملکت و از این مملکت برود به خارج آخر این شوخی است یا چندی؟ جناب آقای دکتر خوشبین به بنده بفرمائید بچه مجوزی این ذغال وارد شده؟ کی این را وارد کرده اند، چه مقدار بوده؟ بچه مناسب است و وارد ایران کرده اند، چرا این کارها را میکنند برای چه این کار شده این عمل را

بطور شفاهی از دولت سؤال میکنم و خواهش میکنم مقام ریاست مجلس این سؤال را بدولت ابلاغ کنند که بیایند و مجلس شورای ملی را در جریان بگذارند که این ذغال ها بچه مناسب است و وارد ایران شده و چرا میفرشند و از این مملکت باین ترتیب از مملکت خارج شود؟ موضوع دیگر اعلام جرمی است از طرف مدیر روزنامه هوشمند که تقدیم مقام ریاست محترم میکنم. دو طومار است از طرف چهل هزار نفر اهالی جرقویه که بهی از بلوک بزرگ نزدیک اصفهان است در موضوع عدم تفرغ جرقویه از اصفهان تقدیم مقام ریاست میکنم. مدعی است از طرف اطاق بازرگانی اصفهان راجع بمؤدبان مالیاتی که تقلیل بهره دیر کرد و جرائم مالیاتی که تقدیم مقام ریاست میکنم. شکایتی است از افسران بازتشنه شهر بانی دل کشور که تقدیم می کنم. شکایتی است از طرف خرده مالکین قریه اتابک تقدیم میکنم چند شکایت و پیشنهاد دیگر است مربوط بکارمندان دولت که تقدیم مقام ریاست میکنم.

۳- شور اول گزارش کمیسیون کشور راجع بواگذاری سهام بنگاه مستقل آبیاری آذربایجان بشهر داری تبریز

رئیس - وارد دستور میشوم گزارش شور اول کمیسیون کشور راجع به واگذاری سهام بنگاه مستقل آبیاری آذربایجان بشهر داری تبریزه مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی
کمیسیون کشور در جلسه نهم دیماه ۱۳۴۲ با حضور آقای فرهودی معاون وزارت کشور لایحه ۱۳۲۸/ق ۱۳۳ که بتماره ۴۱ چاپ شده راجع بواگذاری سهام بنگاه مستقل آبیاری آذربایجان بشهر داری تبریز را که لایحه آن طبق قانون مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده رسیدگی و بشرح زیر تصویب نمود اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید:

ماده واحده - به بنگاه مستقل آبیاری اجازه داده

میشود که سهام خود را در شرکت آبیاری آذربایجان بشهر داری تبریز بقیمت اصلی سهام واگذار و مبلغ مزبور را با قسط مساوی ده ساله از تاریخ واگذاری دریافت نماید.
ماده فوق که لایحه آن طبق قانون مصوب ۲۰ آذر

ماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب میشود.
مخبر کمیسیون کشور - حاتم الدین رضوی گزارش از کمیسیون کشاورزی بمجلس شورای ملی
کمیسیون کشاورزی در جلسه ۲۲/۱۰/۱۳۴۲ با حضور آقای فرهودی معاون وزارت کشور بلا یحه مر بوط بواگذاری سهام بنگاه مستقل آبیاری در شرکت آبیاری آذربایجان به شهر داری تبریز و گزارشات کمیسیونهای کشور و دارائی رسیدگی و تصویب نمود اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

مخبر کمیسیون کشاورزی - مهندس ترومند

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون قوانین دارائی در جلسه ۵ دیماه ۱۳۴۲ با حضور آقای برزگر معاون وزارت دارائی لایحه مر بوط به واگذاری سهام بنگاه مستقل آبیاری در شرکت آبیاری آذربایجان به شهر داری تبریز را با توجه بگزارش کمیسیون کشور رسیدگی و تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

مخبر کمیسیون دارائی - دکتر یزدان پناه
رئیس - کلیات مطرح است. آقای مهندس زند

مهندس معینی زند - یکی از اقداماتی که بدون مطالعه در دولت جناب آقای دکتر امینی شد حیثی - جنابش را ببیند آرزید) نخست وزیر بود.

البته دلیل ظاهری موضوع واگذاری کار مردم ب مردم است در این قسمت گمان نمیکنم کسی مخالف باشد ولی مادام که در کارهای مربوطه در زمینگی کامل بیدان کنند سپردن کار بدست آنها سود چندانی ندارد.
بنابر این قبل از هر اقدامی در این گونه موارد بایستی مأمورین ورزیده و کاردان دژ هر دسته مثلاً برق - آب - اسفالت و غیره تربیت کرد و بعد کار را بدست آنان سپرد.

البته تا موقعی که این امر حاصل نشده دولت وظیفه دار است برای بهتر اداره شدن کارها نظارت کامل داشته و آنها را ارشاد نماید. مثلاً آب مشروب يك شهر که با زندگی بهداشتی و حیات چند صد هزار نفر بستگی دارد موضوعی نیست که آنرا سرسری گرفت و غیر مهم تلقی نمود لوله کشی و توزیع آب مشروب شهر بایست طبق اصول فنی بانظر متخصصین و تکنسین های آزموده اداره شود. متأسفانه

باید اذعان نمود که دستگاه شهرداری تبریز از لحاظ فنی بسیار ضعیف و قادر نیست که این امر مهم را انجام دهد بعلاوه شهرداری تبریز با سایر شهر دارها باینک مؤسسه دولتی چندان تفاوتی ندارد. شاید دستگاه قبلی علاوه برداشتن صلاحیت فنی با اختیاراتی که قانوناً بآن داده شده بود بهتر میتوانست احتیاجات فوری و آنی را از لحاظ تهیه و وسایل رفع نماید. ممکن است این کار آماده را تا یکی دو سال دیگر بتوانند اداره نمایند ولی بعداً با توسعه شهر که مستلزم داشتن طرح و پروژة جدید است و لازمه آن داشتن کادر فنی قوی است آیا از عهدہ شهرداری ضعیف تبریز برمیآید یا خیر:

بنده راجع به دودستگی در شهرها که یکی از بلاهای اجتماعی کشور ماست و همچنین اختلافاتی که احتمالاً ممکنست بین استانداران و فرمانداران و شهرداری و انجمنهای شهر در گذشته بود بیا اینک خدای نکرده پیش خواهد آمد خرفی تمیز نمولی عرض بکنم چه دستگاهی ب مردم تبریز تضمین میدهد که در آئینها بنگونه اختلافات پیش نیاید و بر نامه تأمین آب سالم برای مردم بخوبی اجرا شود؟ تصدیق خواهید فرمود که بضرر مردم شهر است که سر نوشت سازمانی را که جنبه حیاتی برای آنها دارد و تا کتون هم بخوبی اداره نشده بدست اشخاص غیر فنی و بی اطلاع بامید فردای شناخته نشده بدهند.

بنگاه مستقل آبیاری دارای مهندسین و تکنسینهای ورزیده است که در این رشته مطالعات تصویب و عمل نموده اند و باین نمونه کار آنها همین تأمین آب شهر تبریز است که با هزینه کم بهترین نتیجه را داده است. تشکیلات آب تبریز هر سال بیش از شش میلیون ریال سود دارد که باید بمصرف عمران و توسعه شبکه آبیاری ولو که کشتی شهر برسد بنده میترسم که این درآمد خدای نکرده در آئینه صرف مخارج زائید و پیاپی و استخدا مهاسای بیمورد شود مسلماً تجربه های تلخی که مردم از گذشته داشته اند این توهم برای آنها پیش خواهد آمد.

بنده از ریاست معظم مجلس درخواست میکنم که دستور فرمایند در مورد این لایحه بیشتر دقت شود. تا خدای نکرده در آئینه مردم تبریز دچار ناراحتی نشوند. عرض دیگر بنده اینست که حق این بود این لایحه

بامضای آقایان وزیر دارائی و کشاورزی که صاحبان سهام بنگاه مستقل آبیاری هستند بمجلس تقدیم میشد در هر صورت بنده از دولت میخواهم که توضیح دهند برای آئینه چه برنامه جهت تأمین بهتر آب شهر تبریز و استفاده همه ساکنین شهر تبریز از آب سالم و تصفیه شده دارند بنا امکاناتی که الان اغلب همکاران محترم و نمایندگان آذربایجان استحضار دارند وضع چه می شود آنطور بکه ظاهراً معلوم است شهرداری نمیتواند احتیاجات آئینه آب شهر تبریز را تأمین کند حالا نمیدانم دستگاه شهرداری و وزارت کشور چه دستگاهی برای بهره برداری و چه برنامه ای برای تأمین و سالم سازی آب مشروب شهر تبریز دارند (صحیح است)

رئیس - آقای مهندس برومند:

مهندس برومند (مخبر کمیسیون کشاورزی) - بنگاه مستقل آبیاری طبق قانونی که دارد مجاز است سهام خودش را در شرکتها اعتباری ب مردم بفروشد علت اینکه این مجوز را تحصیل می کنند برای اینست که فروش باید طبق آئین نامه معاملات دولتی باشد هنوز هم آئین نامه های خاصی که بنگاه را مجاز بکنند برای فروش خارج از مقررات آئین نامه معاملات دولتی تدوین نشده برای اینکه این مجوز را کسب بکنند که سهام خودش را ب قیمت اصلی و اقساط بفروشد این تصویب نامه را تهیه و حالا برای مجوزش بمجلس فرستاده شده جناب آقای مهندس معینی زنده که مخالفت فرمودند خودشان در موقعی که این تصویب نامه گذشته عضو هیئت مدیره بنگاه آبیاری بودند و شاید این تصویب نامه را امضاء فرموده باشند شرکت سهامی آبیاری آذربایجان در سال ۱۳۲۶ با یک میلیون تومان، ده میلیون ریال عطیه ملوکانه تأسیس شده سرمایه اولیه شرکت در حدود سی میلیون و ۱۷۰ هزار ریال بوده که ده میلیون ریال عطیه ملوکانه است که بعداً این عطیه بشهرداری واگذار شد ۹ میلیون ریال هم خود شهرداری سهم خریده است یک میلیون صد هفتاد هزار ریال هم اهالی تعهد کرده اند و خریده اند ده میلیون در سال ۱۳۲۶ بنگاه آبیاری در این شرکت سرمایه گذاری کرده که بعد در سال ۱۳۳۷ با نوزده میلیون ریال سهام خودش اضافه کرده مجموعاً ۲۵ میلیون ریال سهم دارد در نتیجه سرمایه شرکت بالغ بر ۴۵ میلیون ریال شده است این معامله هم البته با تضمین دارائی محل

است و دارائی تضمین کرده پرداخت اقساط بنگاه آبیاری را از قرار سالی ده میلیون و پانصد هزار ریال با قسط ده ساله بدهد و قسط اول آنهم بعد از تصویب آن تصویب نامه قانونی ب بنگاه آبیاری پرداخت شده و این لایحه هم در کمیسیون های کشور و دارائی و کشاورزی بررسی شده و اشکالی بنظر آقایان نرسیده است (صحیح است)

رئیس - آقای روحانی موافقت فرمائید.

روحانی - بیشتر مطالبی که می خواستم بعرض برسانم آقای مهندس برومند فرمودند اصولاً در این لایحه مسئله فنی که آقای مهندس معینی زنده اشاره فرمودند مطرح نیست مسئله واگذاری سهام بنگاه مستقل آبیاری به شهرداری تبریز است (صحیح است) و در اساس نامه بنگاه مستقل آبیاری هم این مطلب هست اگر بنا باشد بنگاه مستقل آبیاری یا نظر بر این بنگاه اعتباری که در این شرکتها میگذرانند برای ابدیاتی بگذارند مؤسسه بهره برداری خصوصی خواهد بود نه دولتی، اینها بوجود میآیند برای کمک بکارهای مردم. وقتی که انجام شد البته باید پولشان را بگیرند و بروند بر نامه های دیگری در سایر نقاط کشور اجرا بکنند در اینجا نکته ای که هست میبایست بهره قانونیشان را بگیرند در مدت کمتری موافقت شده است بمنظور کمک شهرداری تبریز که بامدت طولانی تری این پول گرفته شود و بهره ای هم از این دریافت کنند اما از نظر فنی البته تا بحال مهندسین وزارت کشاورزی کمک میکردند و شهرداری تبریز و مردم تبریز کمال علاقه را دارند که کارشان خوب انجام بشود و فقط از افسراد فنی استفاده خواهند کرد و شهرداری تبریز هم از نظر مالی ممکن است ضعیف باشد ولی از لحاظ معنوی ضعیف نیست دومین شهر کشور است شهر پر جمعیتی است اهل اطلاع دازدو مصالح و منافعاتشان را تأمین خواهد کرد و مجلس شورای ملی بسیار بجا است که بطور اتفاق کمک کند که این لایحه که مورد علاقه مردم تبریز است و از لواحق بسیار خوبی است که وزارت کشور آورده اند تصویب شود بنده خواستم عرض کنم که در کلیات شاید هیچکس مخالف نباشد و کار مفیدی است و چون بنده مدتی افتخار شهرداری مردم تبریز را داشتم لازم دانستم که در اینجا توضیحات مختصری عرض کنم.

رئیس - آقای زهتاب فرد موافقت یا مخالفت

(زهتاب فرد - مخالف) بفرمائید.
زهتاب فرد - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست مجلس و تشکر از همکار معظم که بهانه دادند لاف مقداری راجع به مسئله حساس و اساسی آذربایجان اینجا صحبت شود و بخصوص تشکر از مخیر کمیسیون که توضیحات کافی و لازم دادند بخصوص از جناب آقای مهندس روحانی که مدتی شهر را در شایسته و لایق تبریز بودند (نمایندگان - مهندس نیستند) آقای روحانی باندازه ای اطلاعاتشان جامع است حق است که عنوان مهندس هم داده بشود (صحیح است) علت مخالفت بنده این است که در این چند روز اخیر از تبریز نامه های مفصلی نوشته اند و تقاضا کرده اند بواسطه کار وسیع عمرانی که شهرداری تبریز دارد موافقت فرمایند این وامهای ده ساله بیست ساله با قسط پرداخت شود مخالفت بنده زوی این اصل بود نامه هایی هم که داریم از جمله نامه ای است از جناب آقای استاندار آذربایجان شرقی که نوشته اند این مسئله فوق العاده در روحیه مردم حسن اثر بخشیده است مسئله کم آبی آذربایجان وضع ننگین و زنده ای بخود گرفته بود و خوشبختانه حالا کارهایی که شده تقریباً میتوان گفت در قسمت هایی که لوله هست هر کس انشعاب خواسته داده شده آقایانی که مدعی هستند مهندسین شایسته شهرداری ندارند توجه باین قسمت فرمایند و تصور میکنم همین مورد آقایان را قانع بکند و نوشته اند که بنگاه مستقل آبیاری که جدا شده تحت نظر مهندسین و مستقلاً عمل میکنند بسیار خوب کار می کنند در سال سه هزار انشعاب در تبریز داده شده و حالا کسی نیست که در مسیر لوله باشد و انشعاب بخواهد ندهند و سه حلقه چاه در لقیقوان حفر شده که از آنجا در حدود سیصد لیتر در ثانیه آب بدست می آید یعنی اگر لوله باشد حالا برای تمام تبریز آب بدست آمده و افسانه بی آبی شهر انشاء الله خاتمه خواهد پذیرفت از لطف خاص آقایان نسبت باستان آذربایجان متشکرم و از جناب آقای مهندس معینی زنده و همکاران تقاضا دارم حالا که عنایت دارند و مسئله کم آبی تبریز مورد توجهشان قرار گرفته موافقت فرمائید اقباط را بیست ساله بکنند چون برنامه عمرانی آذربایجان با آن بود چه ضعیف خودش اجازه نمیدهد که در ده سال این سهام احتملاً پیدا بکند.

رئیس - آقای مهندس برومند.

مهندس برومند - بنگاه آبیاری در قبال این اقساط

معامله‌ای انجام داده که سالی ۲۵۰ هزار تومان قسط میدهد و در قبال این تعهدی دارد که باید این تعهدات را انجام بدهد بنده فکر می‌کنم اگر مدت به بیست سال تمدید پیدا بکنند یک قسمت از کارهای بنگاه آبیاری که در حال تعهد از این محل است دچار تعویق میشود.

رئیس - آقای دیبیم موافقت (دیبیم - بله) آقای

مصطفوی قبل از شما هستند بفرمائید.

مصطفوی نائینی - عرض کنم که این تصویب‌نامه

قانونی که در زمان دولت دکتر امینی گذشت، رئیس دولت وقت اعمال خلاف قانون بسیار کرده است (صحیح است) کارهای برخلاف مصلحت بسیار کرده اما اتفاقاً این تصویب‌نامه یک تصویب‌نامه‌ای است هم از نظر توجه به آب مشروب یک منطفق حساب هم از نظر توجهی که مملکت بطور اخص باید بحال آذربایجان بکند.

این تصویب‌نامه یک تصویب‌نامه بسیار صحیحی بوده بنده نمیتوانم قبول کنم که مردم شهر تبریز اهلیت اینک بتوانند یک دستگاه لوله کشی آب مشروبشان را اداره بکنند ندارند بنده نمیتوانم قبول کنم که مردم تبریز اهلیت این کار را نداشته باشند شهرداری تبریز نماینده مردم تبریز است و اگر بنا باشد ما کار مردم را بعنوان اینکه مردم رشد ندارند اهلیت ندارند بهشان ندهیم باید تمام کارها در دست مرکز باشد جناب آقای مهندس معینی زنده مدتی عهده‌مدیر

آن بنگاه بودند البته جنابعالی را بنده جداً معتقدم مردم شریفی هستید ولی بنگاه آبیاری آذربایجان بسیار کارهای بی ربطی کرده است که مسلماً شهرداری تبریز اگر خودش مباشر آب مشروب باشد این کار را نمی‌کند بنده یک داستانی برای آقایان عرض میکنم تا ملاحظه بفرمائید موضوع عمل این دستگاهی که خیلی ادعا دارد از نظر تکنیک و از نظر صلاحیت آماده است و اهلیت بیشتر از شهرداری تبریز

است چقدر است. در دوره شانزدهم اعلیحضرت همایون شاهنشاهی تشریف بردند باصفهان در اصفهان بعرض مبارکشان رسید که مردم نائین آب ندارند آب شور می‌خورند بنده از پشت این تریبون تشکر می‌کنم از شاهنشاه دلسوزی که آنقدر نسبت به مردم کشورش عنایت دارد بمجردی که این مطلب بعرض مبارکشان رسید تشریف بردند نائین

و این افتخار را برای همیشه به مردم نائین عنایت فرمودند برای اینکه توجهی بکنند و آب مشروب مردم بدیختی که در قرن ام آب شور می‌خورند تأمین بشود و مقدری از جیب خودشان اعلیحضرت همایون شاهنشاه عطیه ملوکانه مرحمت کردند و این را تشکیل شرکتی دادند شرکت آبیاری چون بیکس سهامش در دست شرکت آبیاری بود شرکتی که سرمایه‌اش حسب الامر اعلیحضرت همایون شاهنشاه این بود که برود آب مشروب برای نائین درست بکنند ولی این شرکت مثل این که یک مسافر از اینجا راهش را بگیرد بخواهد برود به تبریز وسط راه به قزوین که برسد در قزوین فسخ عزیمت کند. راه همدان را پیش بگیرد، این شرکت در اینجا بایک مالک متنفذ محلی قرارداد منعقد کرده و چند چاه خرابه از آن مالک محلی خریده و شروع کرده ملک آن مالک و ارباب سیاق را آباد میکند، شرکتی، بنگاهی که بر حسب امر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی وظیفه‌اش این بوده که آب مشروب مردم بدیخت عباباد، قالی‌باف نائین را تأمین کند این شرکت رفته برای یک ارباب، یک مالک قنات احداث کرده (بکنفر از نمایندگان - دستش درد نکند) بنده میخواهم عرض کنم یک شرکت اینطور، یک بنگاه این جور دیگر حق ندارد بگوید اهلیت از مردم شریف و پاک و نجیب آذربایجان که افتخار این مملکت هستند بیشتر است بنابراین خیال میکنم شأن مجلس ایران است که به این

لايحه که مختصر کمکی به مردم فداکار تبریز است رأی بدهند.

رئیس - به کفایت مذاکرات رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. بورود در شور عماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد عماده واحده قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

ماده واحده - به بنگاه مستقل آبیاری اجازه داده

میشود که سهام خود را در شرکت آبیاری آذربایجان بشهرداری تبریز بقیمت اصلی سهام واگذار و مبلغ مزبور را با قساطر مساوی ده ساله از تاریخ واگذاری دریافت نماید.

رئیس - در صورتی که در ماده واحده نظری نیست پیشنهادات قرائت می‌شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام معظم ریاست مجلس

پیشنهاد مینمایم که چون شهرداری تبریز بابر نامه وسیع عمرانی که دارد تقاضا مینماید موافقت فرمائید مبادت اقساط رایست یا پانزده سال تعیین فرمایند که شهرداری بتواند اقساط را بموقع بپردازد. زهتاب فرد.

ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید: این تبصره به ماده واحده فروش سهام بنگاه مستقر به شرکت سهامی آبیاری آذربایجان اضافه گردد:

تبصره - بنگاه مستقل آبیاری مجاز است در نقاطی که شرکت‌های آبیاری نظیر شرکت آبیاری آذربایجان تأسیس شده و میشود سهام خود را بشهر اربابهای محل واگذار نماید. مهندس علی برومند.

رئیس - لایحه با پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیون‌های مربوط ارجاع میشود.

۴ - شور اول گزارش کمیسیون کشور راجع با اجازه فروش پنجاه هکتار زمین کرج به سازمان اردوی کار

رئیس - شور اول گزارش کمیسیون کشور راجع به اجازه فروش ۵۰ هکتار از اراضی کرج به سازمان اردوی کار مطرح است و قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه مورخ ۹/۱۶/۱۳۴۲ با حضور آقای فرهودی معاون پارلمانی وزارت کشور لایحه شماره ۸۲۶/ق ۱۳ دولت راجع به اجازه فروش پنجاه هکتار از اراضی کرج بسازمان اردوی کار را که بموجب ماده واحده قانون مربوط به تصویب نامه ها مصوب ۲۰ آذرماه ۴۲ به مجلس شورای ملی تقدیم گردیده مورد رسیدگی قرار داده و عیناً تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم مینمایم.

ماده واحده - شهرداری تهران مجاز است پنجاه هکتار اراضی محصور واقع در کرج که طبق قانون فروش خالصات مصوب سی ام آبانماه ۳۴ جهت تأسیس بیمارستان اختصاص یافته و فعلاً در اختیار سازمان اردوهای کار میباشد بصورت نقد با احتساب قیمت زمین و هزینه‌هاییکه لظرف بیمارستان برای دیوارها آب و برق نموده اند سازمان

مزبور فروخته و وجه آنرا منحصرأ در اختیار بیمارستان روانی رازی بگذارد تا بمصرف ساختمان های لازم برای توسعه بیمارستان روانی رازی برسانند.

ماده واحده فوق کتبه لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب میشود. بجای مخبر کمیسیون کشور - حسام الدین رضوی.

گزارش از کمیسیون بهداری بمجلس شورای ملی
کمیسیون بهداری در جلسه مورخ ۲۴/۱۰/۴۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۸۲۶/ق ۱۳ ارجاع به اجازه فروش پنجاه هکتار از اراضی کرج بسازمان اردوهای کار را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون کشور را تأیید نمود اینک گزارش آنرا جهت تصویب به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون بهداری - دکتر کیان گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون دارائی در جلسه مورخ ۱۸/۱۰/۴۲ با

حضور آقای فرهودی معاون پارلمانی وزارت کشور لایحه شماره ۸۲۶/ق ۱۳ دولت راجع به اجازه فروش پنجاه هکتار از اراضی کرج بسازمان اردوهای کار را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون کشور را تأیید نمود اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - دکتر یزدان پناه
رئیس - کلیات مطرح است. آقای پاینده مخالفید بفرمائید.

پاینده - بنده مخالفم با این لایحه که در سه کمیسیون تصویب شده با اصل مطلب نیست، بایک مطلب اساسی است که استدعا میکنم مخصوصاً آقای دکتر خوش بین توجه بفرمایند در اینجا تریبی که هست و لوابی که دولت به مجلسین میدهد عین همان لوابی همان تصویب نامه‌هایی است که اینجا می‌آید و نوعاً هم بصورت قانون تصویب میشود بنده تصور میکنم گاهی شأن قانون باین می‌آورد مثلاً در همین مورد این لایحه دو

جزء دارد یک جزء بخشیدن قسمت اراضی یک مؤسسه‌ای که ظاهراً واگذار کردن آن محتاج به قانون است ولی فروش زمین خالصه ۵۰ هزار متریک مؤسسه‌ای بیاید دید اگر قانون میخواهد بسیار خوب آری اما مؤسسه خالصات اراضی خود را با قانون میفروشد یا تر تیب دیگری میدهد معمولاً مثل اینکه تسهیلاتی هست برای فروش اراضی

خالصه مخصوص که در اینجا معلوم میشود زمین در تصرف مؤسسه است که میخواهیم بهش بفروشیم بنا بر این حق تقدم هم دارد و بنده تصور نمیکند که محتاج به قانون باشد اگر تشخیص میدهید محتاج به قانون است ولی يك زمینی است که خالصه میخواهد بفروشد محصور است هر دو هم راضی هستند بنا بر این اصلا بصورت قانون در آوردن و قانون را بصورت يك چیزی سبکتر از آنچه که هست در آوردن این درست نیست و دیگر عرضی ندارم.

رئیس - آقای دکتر خوش بین

دکتر خوش بین (وزیر مشاور) - بنده این توضیح را خواستم بیان کنم طبق قانون خالصات اگر بنا شد اراضی خالصه بیام مؤسسه دولتی و اگذار شود قانون نمیخواهد ولی اگر بنا باشد که بيك مؤسسه خصوصی و اگذار شود حتماً قانون میخواهد و بهمین غایت هم چون این نگاه یا مؤسسه اردوی کار بيك مؤسسه خصوصی است وقتی که بنا شد از طرف خالصه با زمین فروخته بشود این محتاج به قانون است و بهمین جهت تصویب نامه قانونی گذشته است، مسئله دیگری که باز خواستم توضیحاً عرض بکنم این است که تصویب نامه هائی که بعنوان تصویب نامه قانونی گذشته است دیگر دولت حق ندارد در آن دست ببرد و یا دخل و تصرفی بکند فقط در مسأله واحده اجازه ای که بدولت داده شده است این است که این تصویب نامه ها را اگر لازم میدانند که اجرا شود این حق بدولت داده شده است که به مجلس تقدیم نکند و الا اگر لازم دانست حق اینکه در آن دست ببرد یا اصلاحی بکند طبق قانون این حق برای دولت تجویز شده است.

رئیس - آقای روحانی

روحانی - در این مورد جوابی که بفرمایند جناب آقای پاینده اضافه بر آنچه جناب آقای دکتر خوش بین فرمودند عرض میکنم این است که طبق قانونی که برای فروش خالصات بود در چند سال قبل این قطعه زمین که ۵۰ هکتار است بموجب قانون برای بیمارستان تهران اختصاص داده شد و اگذار شد از طرف شهرداری تهران و بیمارستان دور این زمین را دیوار کردند، چاه عمیق حفر کردند و بيك موتور برق آنجا کار گذاشتند ولی بواسطه اینکه اعتبار کافی برای ساختن بیمارستانی که با اصول علمی و صحیح باشد نبود مدت ها معوق ماند در سال ۱۳۳۷ که

بامر اعلیحضرت همایونی مقرر شده بود فکر اساسی برای بیکاره ها و ولنگردان بشود، سازمان اردوی کار تأسیس شد و طبق اساسنامه بفکر افتادند محلی پیدا بکنند که این فقره او بیچارگان و گداهائی که در انبار غله، آنهائی که بیشتر در تهران تشریف داشته اند بهتر از من میدانند که با چه وضع بسیار بدی در آنجا بودند اینها به بيك محل مناسب تری منتقل بشوند و بیکار هم و ادار بشوند برای این کار محل مذکور، محلی که الان محل اردوهای کار است و پهلوی ایستگاه راه آهن کرج است در نظر گرفته شد چون هیچ ساختمانی نداشت تعدادی چادر به آنجا بردند و آقای وزیر کشور فعلی هم که در آنوقت معاون وزارت کشور و دبیر کل سازمان اردوهای کار بودند و شاید بجا باشد از بيك خده متگذار دیگری هم اسم ببرم آقای شیرخانی بسیار زحمت کشیدند و کوشش کردند در این چادرها این بیکاره ها را بردند و نگهداری کردند و بعد بوسیله خود آنها شروع کردند با ایجاد ساختمانهائی که در آنجا زندگی میکردند و بعداً کار گاههائی هم ایجاد شد، در ضمن چون بنا بود در این زمین ساختمانهای اساسی شود و کار گاههای لازم برای بکار گماردن این افراد بیکاره ایجاد شود متوجه شدند که مالکیت این زمین متعلق بيك مؤسسه دیگری است، مطالعه شد که این بیکاره اواگذار بکنند جلسات متعددی در وزارت کشور و سایر مؤسسات تشکیل شد باشکال قانونی برخورد کردند که چون ملک بیمارستان است نمیشود و اگذار بکنند باین جهت موافقت شد که سازمان اردوهای کار در واقع این زمین را از بیمارستان بخرند و برای اینکه آنها هم این پول را با بیك مصرفی که از ابتداء منظور و اگذاری این زمین بوده برسد، در آن موافقت نامه ها نوشتند که این پول را بمصرف تکمیل ساختمان بیمارستان روانی رازی که همان بیمارستان باشد و اسمش را عوض کرده اند برسانند مدتی این کار معطل شد و برای اینکه بعدها اشکالی پیدا نشود دولت مصلحت دید که بصورت قانون باشد که اجازه بدهد بیمارستان آنجا را بفروشد به اردوی کار و پولی که از اردوی کار بگیرد بمصرف تکمیل بیمارستان روانی رازی که همان بیمارستان است برساند، محل فعلی را هر کدام از آقایان که تشریف برده اند باره آهن به تیر بزم ملاحظه فرموده اند کنار راه آهن است بسیار ساختمانهای مفصلی شده، تأسیسات زیاد و کار گاههای

متعددی دارد بیش از نصد نفر از افرادی که خانه و زندگی ندارند در آنجا مشغول کار هستند این کاری است بسیار لازم و مفید و انشاء الله با موافقتی که آقایان میفرمایند سازمان اردوهای کار با اطمینان خاطر بولهای خودش را در آنجا برای تکمیل ساختمانهای و ایجاد کار گاهها و بکار گماردن افراد بیکار مصرف خواهند کرد بنده دیگر عرضی ندارم.

رئیس - به کفایت مذاکرات رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخواستند) تصویب شد. بورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخواستند) تصویب شد ماده واحده قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده واحده - شهرداری تهران مجاز است ۵۰ هکتار اراضی محصور واقع در کرج را که طبق قانون فروش خالصات مصوب سی ام آبانماه سال ۳۴ جهت تأسیس بیمارستان اختصاص یافته و فعلاً در اختیار سازمان اردوهای کار میباشد بصورت نقد با احتساب قیمت زمین و هزینه هائی که از طرف بیمارستان برای دیوار و آب و برق نموده اند سازمان مزبور فروخته و وجه آنرا منحصر آدر اختیار بیمارستان روانی رازی بگذارند تا بمصرف ساختمانهای لازم برای توسعه بیمارستان روانی رازی برسانند.

رئیس - راجع بماده واحده آقای پروین نظری دارید بفرمائید.

فصل الله پروین - بنده بيك اصلاح عبارتی پیشنهاد میکنم این جا نوشته شده است اراضی و اراضی جمع است نشان میدهد که چندین زمین پراکنده است که هر بيك علیحده محصور است، بعقیده بنده اگر نوشته شود بيك قطعه زمین بمساحت ۵۰ هکتار که در کرج واقع است و حدودش هم فلان است بهتر خواهد بود و الا مثل این است چندین قطعه زمین است و اراضی اطلاق بيك قطعه زمین میشود.

رئیس - پیشنهادتان را مرقوم دارید و بفرستید همراه لایحه به کمیسیون فرستاده خواهد شد آقای مهندس چائی.

مهندس ضائی - بنده فقط بيك توضیحی میخواستم عرض برسانم اقدام تأسیس اردوهای کار همانظوری که جناب آقای روحانی فرمودند بسیار اقدام موردی بوده است چون افراد ولنگرد را جمع میکنند و کارهای فنی یاد میدهد بنده

میخواستم از دولت تقاضا کنم که این اقدام مفید را در تمام شهرستانهای ایران تعمیم بدهند (صحیح است)

رئیس - لایحه باضافه پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۵ - شور دوم و تصویب گزارش کمیسیون فرهنگ راجع باصلاح شرایط اعطای گذرنامه وارز تحصیلی و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم کمیسیون فرهنگ راجع به اجازه تحصیل محصلین ایران در خارجه مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون فرهنگ بمجلس شورای ملی

کمیسیون فرهنگ در جلسه ۲۵ دیماه ۱۳۴۲ باحضور آقای زمانی معاون وزارت فرهنگ لایحه شماره ۱۲۴۳۷ دوات را که طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذر ماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود برای شور دوم مطرح نمود و با توجه بقسمت اخیر بند ۲ ماده واحده مصوب هشتم خرداد ماه ۱۳۳۹ که میگوید: « محصلینی که پس از اتمام دوره اول متوسطه بهرینده خود برای تحصیل بخارجه میروند در صورتیکه در مدرسه شبانه روزی که مورد قبول وزارت فرهنگ باشد پذیرفته شوند تا زمانی که در شبانه روزی هستند از گذرنامه تحصیلی و پروانه خرید ارز استفاده خواهند کرد و پس از اخذ گواهینامه متوسطه کامل مشمول قسمت اول این بند خواهند بود.

و مفاد لایحه تقدیمی دوات کمیسیون نبودن تحصیل در مدارس شبانه روزی است را بشرح زیر تصویب و اینک گزارش آنرا برای شور دوم تقدیم مجلس شورای ملی می نمایم:

ماده واحده - برای محصلینی که باستناد قسمت دوم بند ۲ ماده واحده قانون اصلاح ماده اول و سوم قانون اعزام محصلین ایران بخارجه مصوب هشتم خرداد ماه ۱۳۳۹ با گذر نامه تحصیلی بخارج از کشور عزیمت نموده اند تحصیل در مدارس شبانه روزی ضرورت ندارد و در صورت تمایل اولیائشان موافقت سرپرستی کشور محل تحصیل میتوانند با استفاده از گذرنامه تحصیلی و پروانه خرید ارز در مدارس غیر شبانه روزی به تحصیل خود ادامه دهند. از تاریخ تصویب این قانون صدور گذرنامه

تحصیلی و پروانه خرید ارز به نرخ رسمی برای محصلینی که خواستد باشند قبل از اخذ دیپلم کامل متوسطه و احراز سایر شرایط قانونی بخارج از کشور عزیمت نمایند ممنوع است :

ماده واحده فوق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذر ماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب می شود .

مخبر کمیسیون فرهنگ - دکتر فرخ روپارسای رئیس - کلیات لایحه مطروح است آقای حاذقی مخالفید بفرمائید .

حاذقی - بنده در خود ماده توضیحاتی دارم که بصورت پیشنهاد تقدیم میکنم .

رئیس - چون شور دوم لایحه است پیشنهاد نمیشود داد خود ماده واحده مطروح است آقای دکتر یزدان پناه مخالفید ؟ بفرمائید .

دکتر یزدان پناه - مخالفت بنده راجع به ترتیب تنظیم قسمت اخیر ماده است بطور کلی هر چه قانون روشن تر نوشته شود عباراتی که تفسیر می شود واضح تر باشد مسلماً از ایجاد ابهام و تعبیر و تفسیر جلوگیری خواهد شد و تکلیف افراد چه مجری قانون و چه کسی که قانون در باره اش اجرا میشود بهتر معلوم میشود اینجا نوشته شده است که « پروانه خرید ارز به نرخ رسمی برای محصلینی که خواسته باشند قبل از اخذ دیپلم کامل متوسطه و احراز سایر شرایط قانونی » این جمله سایر شرایط قانونی که اینجا ذکر شده با جمله کشداری است که هر آن ممکن است باعث اشکال شود اگر مقصود از این شرایط قانونی که اینجا ذکر شده است قانون اعزام محصلین بخارج از کشور است صریحاً ذکر شود قانون اعزام محصلین بخارج و اگر شرایط دیگری است که قانون و مقرراتی برای آن تدوین شده است و باید بشود اگر اشاره بشود بهتر است که عبارت کلی نباشد و سایر شرایط قانونی نوشته نشود این یک مطلب موضوع دیگری که باید مورد توجه واقع میشود نشده است این است که مأمورین دولتی اعم از مأمورین وزارت خارجه یا سایر مأمورینی که بخارج میروند اینها ناگزیرند فرزندان خودشان را بمدرسه بگذارند و احتمالاً این محصلین ممکن است درس سیکل اول باشند یا دیپلم خودشان را نگرفته باشند تکلیف اینها چه میشود اگر اینها راه مستثنی بدانیم و گذرنامه تحصیلی برایشان صادر نشود لازمه اش این خواهد بود

که این محصلین از کنترل و شرایطی که برای دانش آموزان ایران در خارجه هست خارج باشند و این صحیح نیست البته یکی از آقایان پیشنهادی کرده است در موقعی که لازم شد تقدیم ریاست مجلس میشود .

رئیس - خانم دکتر یارسای .

خانم دکتر یارسای (مخبر کمیسیون فرهنگ) - بنده اول یک توضیحی خدمت خانم ها و آقایان عرض میکنم وبعد دوباره دو قسمتی که آقای دکتر یزدان پناه صحبت فرمودند توضیحاتی خواهم داد اول دفعه پیش برای آقایان فکر میکنم که نتوانستم خوب موضوع را روشن بکنم که اصلاً مقصود از این محصلینی که بخارج میروند کیها هستند مقصود آن کسانی هستند که قبلاً گذرنامه تحصیلی گرفته اند و از دو سال پیش با نظر بیج وجه گذرنامه تحصیلی بیج بک از دانش آموزانی که در سیکل اول یاد دوره متوسطه بوده اند داده نشده و آنها طبق همان قانون قبلی از گذرنامه تحصیلی استفاده میکردند ناپایان تحصیلاتشان از پروانه خرید ارز استفاده میکردند فقط دولت در این لایحه درخواست کرده بود که اینها شرط شبانه روزی بودن را نداشته باشند والا چیز اضافی نخواسته اند بعلاوه در تصویب نامدای که وزارت فرهنگ بمجلس تقدیم خواهد کرد برای آینده ذکر شده که پروانه تحصیلی بیج وجه به دانش آموزانی که در دوره اول و دوم متوسطه هستند قبل از گرفتن دیپلم داده نخواهد شد معهداً برای اینکه خاطر آقایانی که به امور تربیتی جوانان در مملکت خودشان علاقمند هستند و حتی برای آقایانی که به ارزش مملکت علاقه دارند آن قسمت آخر اضافه شد که بیج وجه گذرنامه تحصیلی قبل از دیپلم داده نخواهد شد در مورد سایر شرایط قانونی که آقای دکتر یزدان پناه فرمودند بنده از ایشان قبول میکنم در این قسمت نوشته شود قانون اعزام محصل برای اینکه منظور همان بوده جمله سایر شرایط قانونی مقصود همان قانون اعزام محصل است بعد از اخذ دیپلم البته گذراندن کنکور و امتحان زبان آن چیزی که در شرایط قانون اعزام محصل بخارج ذکر شده باید رعایت شود بنابراین میتوانیم اضافه کنیم شرایط قانونی اعزام محصل بخارج ولی در قسمت دوم کسانی که باید مدرسان میروند اینها اگر در سیکل اول و دوم باشند گذرنامه جدا گانه ای ندارند گذرنامه شان روی گذرنامه پدر و مادرشان است و گذرنامه تحصیلی به

آنها داده نخواهد شد و آنها با گذرنامه پدر و مادرشان که با آن سمت رفته اند با نیامیروند و از خرید پروانه ارز استفاده میکنند بدلیل اینکه پدر و مادرشان پروانه خرید ارز دارند و بنابراین منظور حاصل میشود هنگامی هم که دوره تحصیلات متوسطه آنها تمام میشود باز مشمول همان قانون اعزام محصل با دراز میباشند البته با موافقت اداره سرپرستی محصلین همان کشوری که در آن کشور تحصیل میکنند .

رئیس - آقای کیهان بعمانی موافقت با مخالفید ؟

کیهان بعمانی - بنده مخالف بودم ولی نوبت بنده در موقع خودش رعایت نشد .

رئیس - حالا موافقت با مخالف ؟

بعمانی کیهان - بنده متعرضم و دیگر از نوبت خودم استفاده نمیکنم

رئیس - آقای مهندس والا .

مهندس والا - مخالفم .

رئیس - آقای خواجه نوری .

خواجه نوری - بنده باین لایحه که باین ترتیب تنظیم شده مخالفم ولی با روح مطلب مخالف نیستم .

رئیس - آقای مهندس والا

مهندس والا - در جلسه گذشته که این ماده واحده مطرح شد متأسفانه در مجلس یک روح عصبانیتی بوجود آمد که مسائل از جنبه واقع بینی خارج شد کما اینکه یکی از دوستان بنده از پشت همین تریبون توجهی نداشت بمطالبی که بنده اینجا عرض کردم متأسفانه ما در امور افراتو فریط میکنیم هیچوقت حد اعتدال را رعایت نمیکنیم دولت آمده یک لایحه ای آورده که شاگردانیکه در مدارس شبانه روزی هستند حالا هم ارزش میگیرند اینها اگر خواستند به جای دیگر بروند به شبانه روزی نروند بتوانند در سایر دبستانها و دبیرستانها درس بخوانند و ارز به آنها داده بشود آن لایحه را برداشتم به بینید بچه صورتی در آوردیم از دو حال خارج نیست با مملکت ارز دارد و فروشش بوسیله دولت و استفاده افراد برای تحصیل بهر صورت از این راه جایز است برای اینکه وقتیکه ارزی فروخته شد نظریه دولت یک عوایدی نصیب دولت خواهد شد اما در صورتیکه خدای نکرده از راه غیر مجاز از مملکت خارج بشود نه تنها دولت نصیبی نخواهد برد بلکه کنترلی هم در این کار ندارد نائیا کسانی که در اروپا تحصیل میکنند فرض کنید که مأمورین وزارت خارجه یا مأمورین دیگری

هستند بچه های اینها هم تحصیل میکنند اینها چه کنایه دارند که گذرنامه تحصیلی با آنها ندهند چون سن اینها کمتر از این است که بتوانند در دانشگاه تحصیل بکنند این قبول در مان نمیدانم برای چه میگذاریم اگر رفتن در فرنگ و تحصیل کردن یا در اروپا و امریکا جرم است چرا تشویق میکنند مگر دانشگاه ماکالی است که در اینجا بمانند و بخواهند تحصیل بکنند و دانشگاه هم اینها را در خودش بپذیرد میفرمائید برای دبستان و دبیرستان بنده حرفی ندارم اگر فرض کنیم بنده مأمور وزارت خارجه هستم و فرزندم همراه من میخواهد بیاید با او گذرنامه تحصیلی ندهند ؟ چرا ندهند ؟ در اینجا نوشته شده است « با استفاده از گذرنامه تحصیلی و پروانه خرید ارز در مدارس غیر شبانه روزی به تحصیل خود ادامه دهند از تاریخ تصویب این قانون صدور گذرنامه تحصیلی و پروانه خرید ارز به نرخ رسمی برای محصلینی که خواسته باشند قبل از اخذ دیپلم کامل متوسطه و احراز سایر شرایط قانونی به خارج از کشور عزیمت نمایند ممنوع است » بطور همچو چیزی میشود بچه ای که ششامیفر ستید خودش باید گذرنامه داشته باشد حالا بنده در این مورد دلم میخواهد که یک قدری بحث بیشتری بشود استدعا میکنم توضیح بدهید که یک بچه ای که برای فرا گرفتن زبان میخواهد برود در خارج (نماینده گان - نباید برود) نباید برود این امکانات در اختیارش هست ؟ نیست (نماینده گان - هست آقا) نیست بنده میخواهم استدعا کنم که دور از هر گونه تعصب برای این موضوع یک راه حلی پیدا کنیم که بعد مشکلاتی برای خودمان ایجاد نشود آقای پاینده در اینجا مطلبی را عنوان فرمودند ، فرمودند شأن قانون را رعایت نکنید اینجا وقتی یک مطلب بصورت قانون در میآید لازم الاجرا است نمیشود امروز یک قانونی گذراند که یک مشکلاتی بوجود بیاید فردا باز از دولت بخواهیم که یک قانون دیگری بیاورد و بگذراند این را من عقیده دارم و پیشنهاد هم میکنم دومین لایحه به کمیسیون برود دومین لایحه رسیدگی شود و بعد یک لایحه ای که حقیقتاً جامع و کامل باشد و رعایت تمام اصول شده باشد به مجلس عرضه بشود خیلی متشکرم .

رئیس - آقای زمانی .

زمانی (معاون وزارت فرهنگ) - بنده متأسفم که در طرح این لایحه در مجلس در جلسه گذشته و حالا یک

سوء تفاهاتی بوجود آمده است همیشه در لویج مربوط باعزام محصل که در مجلس شورای ملی مطرح شده مواجهه با یک اشکالاتی دولت بوده پیشنهاداتی روی حسن نیت از طرف آقایان نمایندگان برآمیده بالاخر ما بحث و گفتگو قبول میشده و وزارت فرهنگ در اجرای قوانین دچار مشکلات میشده برای آقایانی که تشریف برده اند در اروپا و آمریکا و نوع تحصیلات آنها را مطالعه فرموده اند میدانند که چه اشکالاتی موجود بوده اجازه بفرمائید که بنده توضیح مختصری عرض کنم اولاً در مورد فرزندان مأموران دولت باید عرض کنم اگر مأمور دولت مأمور ثابت است بخارج از کشور اعزام میشود اگر سن بچهاش کمتر از هیجده سال باشد در گذرنامه اش عکسش هست مشخصاتش هست و مادامی که مأمور ثابت در آن کشور انجام وظیفه میکند مصونیت هم برای خودش و هم برای فرزندش هست و زمانی که سن آن فرزند از هیجده سال تجاوز کرد خود دولت گذرنامه صادر میکند و هیچگونه اشکالی ندارد بنده خودم سالها در خارج از کشور بوده ام (مهندس والا - باین قانون تحصیلش امکان ندارد) بنا بر این اگر سن بچه کمتر از هیجده سال باشد در گذرنامه پدر نوشته خواهد شد . حالا آمدیم بچه در اروپا تحصیل میکنند بکنند دوران تحصیلات ابتدائی و متوسطه چند سال است یعنی اگر تحصیلات منظمی هم که داشته باشد قطعاً در سن ۱۸ سالگی دوره متوسطه را تمام خواهد کرد و اشکال و ابهامی اساساً وجود ندارد اما مطلب چیست در سال ۳۹ قانونی گذشت و اجازه داده شد محصلینی که دوره اول متوسطه را تمام کردند و خواستند بروند خارج از کشور گذرنامه تحصیلی برایشان صادر بشود پروانه ارزشم داده شود ولی بایک شرط بود (موسوی ما کوئی - خیانت بود) اینجا بنده در اصلش که خیانت بود کاری ندارم در اطراف لایحه توضیح میدهم اینها میتوانند گذرنامه تحصیلی داشته باشند و پروانه خرید ارزشم بگیرند ولی بایک شرط که این بچه ها در مدرسه شان در روزی تحصیل بکنند . خانمها و آقایان اطلاع دارند در کشورهای خارجی برای فرزندان خودشان اساساً جا نیست اینهایی هم که میرفتند در مدارس شبانه روزی و اسم شبانه روزی که در اینجا ذکر شده آن مدارس پر بوه و مخصوصی است که اینها را برای زبان آماده میکردند یعنی در پارکی در محلی صد تا دختر و صد تا پسر ، پسرهای یک کشور یا چند کشور آنجا مخلوط بودند و اینها یک مدتی تحت تعلیم قرار میگرفتند و زبان یاد میگرفتند و الا مدارس متوسطه

در خارج از کشور مخصوصاً در انگلستان جز بایک اسکولها که شبانه روزی نیست بایک اسکولها مثلاً در انگلستان بمحض اینکه بچه به ۱۸ سال برسد بیرونش میکنند ممکن نیست بیشتر از ۱۸ سال بگذارد بماند زیر تحصیلات در انگلستان روی سنین است سیستم فرانسه هم همین است یعنی تحصیلات متوسطه و ابتدائی در ۱۸ سالگی تمام میشود . اما یک مطلبی را باید خدمتتان عرض کنم که قانون سال ۱۳۳۹ که گذرنامه تحصیلی را اجازه داد برای دارندگان کارنامه دوره اول متوسطه که رفتند در اروپا و مواج با اشکالاتی شدند بعد از پنج ماه بواجب یک مجوز دیگری از صدور گذرنامه خودداری کردند یعنی در یک مدت معینی و یک فاصله معینی داشتیم که اینها با گذرنامه تحصیلی رفته اند به دبیرستان از سه متوسطه بالاتر بوده و بدیلم هم نمیرسیده گواهی ارزشم گرفتند فقط نمیتوانسته در مدرسه شبانه روزی درس بخواند چون مدارس شبانه روزی با بفرمایش بعضی از آقایان مأمور دولت بوده است و در خانه خودش بوده بهر حال مادر حال حاضر هیچ گرفتاری از این باب نداریم یک مجوز یک قانون خاص باید تحصیل کنیم که این افراد ۳۰-۴۰ نفر که ممکن است در هیئت علمش مانده باشند که محلی پیدا نشده در شبانه روزی در غیر شبانه روزی هم تحصیلات متوسطه خودشان را تمام کنند و تکیه کنیم بر رفتن در دانشگاه شدند اصلاً گذرنامه تحصیلی برایشان صادر میشود و پروانه ارزشم داده میشود و هیچ اشکالی وجود ندارد و در مورد دیپلمی که اینجا اشاره شد باید عرض کنم که اساساً ملاک عمان وزارت فرهنگ همین است که مدت هاست که گذرنامه تحصیلی برای کمتر از دیپلم صادر نمی کند فرزندان آنها که بخوانند برای ادامه تحصیل بروند بکشورهای خارجه موظفند دیپلم داشته باشند در امتحان مشابه زبان هم قبول بشوند پذیرش هم داشته باشند برای این افراد فوراً گذرنامه تحصیلی داده میشود و پروانه ارزشم میدهند و نرخ ارزشم همان است و یک نرخ بیشتر نیست توجه مفرمائید که در مذاکرات گذشته گذشته صحبت از نرخ ارزشم بوده است یک قدری کمتر یک قدری بیشتر نرخ پهلوی طلا ثابت است و نرخ ارزشم ثابت است نرخ کمره ثابت است تبدیلش هم ثابت است بنا بر این نرخ فروش لیره و دلار روشن است مابه التفاوتی وجود ندارد مگر مابه التفاوتی در بازار آزادی که انشاء الله وجود نداشته باشد و الا پول میدهند بانک و حواله خرید

ارز میگرفتند و این پول را حواله میکنند گمان میکنم عریض بنده روشن کرده باشد قضیه را برای خانمها و آقایان (تصحیح است)

رئیس - آقای خواجہ نوری مخالف هستید یا موافق؟

خواجہ نوری - بنده موافقم میخواستم توضیحاتی عرض کنم که جناب آقای مهندس والا بعرض رساندند حالا بسته بنظر مجلس است.

رئیس - آقای موسوی

موسوی ماکوئی - بنده موافقم عرض کنم جناب آقای مهندس والا همکار عزیز اینجا باز بموضوع دانشجویان اشاره فرمودند اگر نظر مبارک خانمها و آقایان باشد در جلسه گذشته ارادت مند بهر ضشان رسانید که ما یعنی نمایندگان محترم مجلس با اعزام محصل ، دانشجوی به خارج از کشور بهیچوجه من الوجوه مخالف نیستیم بدلیل اینکه دانشگاههای فعلی ما جوابگوی دیپلمهای مانیستند برای مزید اطلاع نمایندگان محترم بدینست بعرضشان برسانم که در حال حاضر ۱۷۴۸۷ دانشجوی در خارج از ایران تحصیل میکنند که ۵۰۶۳ نفر در امریکا و ۱۱۹۵۵ نفر در اروپا و ۶۹ نفر در آسیا یعنی در ترکیه لبنان و اسرائیل و این ممالک (یکی از نمایندگان - چند نفر در آفریقا) در آفریقا خوشبختانه نداریم بنا بر این مسئله دانشجویان همانطوریکه جناب آقای زمانی معاون محترم وزارت فرهنگ توضیح دادند فقط برای ۴۰ نفر دیپلم در سال ۳۹ یک شرط خاصی ایجاد کرد قانونی گذراندند که آنها با داشتن کارنامه دوره اول دبیرستان بروند بخارج و وش ماه بعد نظرشان تعیین شود با خودشان متوجه این اشتباه خود ضحاک شدند و این قانون را نقض کردند بنا بر این اگر جناب آقای مهندس والا آقایان دیگر در نظر بگیرند که این محصلین ایرانی در دوره دبستان و دبیرستان وقتی که میخوانند عزیمت کنند بخارج که همه چیزشان را قبول بفرمائید از دست میدهند و باین قسمتی که اضافه شده بلا یحه دولت حتماً باید موافقت بفرمائید . علاوه منع کامل کرده کسانی که پول داشته باشند آنها بدون گذرنامه تحصیلی که میتوانند بروند آنجا (مهندس والا - ولی اگر با گذرنامه تحصیلی باشد تحت کنترل دستگاههاست آنچه کمتر؟ اگر روزی ایجاب بکنند بنده راجع به این هفده هزار نفر و سرپرستی های وزارت فرهنگ در خارج که متأسفانه هیچ رضایت بخش نیست توضیحات کافی

به آقایان نمایندگان خواهد داد . کنترل مورد نظر نیست اصل این است که میروند آنجا سرپرستی رسیدگی نمیکند بنا بر این موافقت بفرمائید این قسمتی که اضافه شده تصویب شود افلا جلو این کار گرفته شود (صحیح است)

رئیس - آقای زمانی

معاون وزارت فرهنگ - بعرض خانمها و آقایان محترم میرساند گاهی بمن مراجعاتی میشود که در زندمان دارای گذرنامه عادی است تابستان میخواهد بیاید تهران و بر گردد و اشکالاتی هست بنده با کمال صراحت در این مجلس محترم عرض میکنم بچه ایرانی که در اروپا یا امریکا مشغول تحصیل است اگر مشغول تحصیل باشد برود سرپرستی دارد برای آمدن و رفتن هیچ اشکالی در کار نیست مگر اینکه میخواهد برگردد یعنی اگر گذرنامه تحصیلی داشته باشد یا گذرنامه عادی از لحاظ وظایف سرپرستی کوچکترین اشکالی ندارد یعنی هر بچه ای اگر با گذرنامه عادی هم رفته باشد حتی برای خواندن زبان ، خوب روز اول میرود سرپرستی و خودش را معرفی میکند و در آنجا یک پرونده تحصیلی برایش درست میکنند و گواهی تحصیلی را از هر مدرسه ای که تحصیل میکنند ، مدرسه ها هم شناخته شده اند سه ماه به سه ماه میفرستند سرپرستی ، سرپرستی هم تأیید میکند و آنجا پرونده دارند بنده تمام این اشکالات را ناشی از یک چیز میدانم و آن این است که بعضی ها نامی خواهند درس بخوانند و با نمی خواهند به سرپرستی ها مراجعه کنند و یا اینکه میخواهند آزاد باشند و لایقین داشته باشند بچه دیپلم خوان هیچ مانعی برای پیشرفت کارشان از گذرنامه تحصیلی یا گذرنامه عادی نیست ، بنده خودم مواج بودم با تقاضا های مختلف ایرانیان مقیم عراق که با گذرنامه رفته اند آلمان و اطریش و با نداشتن پول هم رفته اند و جز اینکه آبرو و حیثیت مملکت را ببرند ، هیچ اثر دیگری نداشته ششماه رفته اند ، هشت ماه رفته اند بامید اینکه آنجا کار کنند ، دومر تبه برگشته اند ، آقایان تشریف برید ببینید که فرزندان ایرانی در خارج چه میکنند ؟ اگر بچه برای درس خواندن برود که اشکالی نیست باید وقتی بچه را میفرستند ولی بچه خودش هم مراقبت بکند شما بچه را بخارج میفرستید برای چه میفرستید ؟ اگر بچه را میفرستید که بگوئید چشم نبیند و دور بشود از من که موضوع تحصیل در بین نیست بنده دیدم افرادی را که بچه شان

را فرستاده اند و گفته اند راحت شده ایم از دستش، پس اگر بخواهد بچه ملتش محفوظ باشد اگر بخواهد بچه مفید به مملکتش باشد اگر میخواهد ملتش را حفظ کند باید دیپلم داشته باشد که برود. (صحیح است)

رئیس - آقای دکتر یگانگی مخالفید یا موافق؟ (دکتر یگانگی بنده مخالفم) بفرمائید. (ریگی) پیشنهاد کفایت مذاکرات شده است

دکتر یگانگی - بنده با اصل ماده موافقم (یکی از نمایندگان بلندتر بفرمائید) عرض کنم بنده با اصل ماده موافقم ولی با این اضافیاش مخالفم، برای اینکه این موضوع ماده واحده توجه ما را باستی بدو نکته جلب کند، یکی موضوع ارز است اول باید ما بفهمیم آیا پروانه ارز تأثیری در بودجه دولت یا بآهریندای برای دولت ایجاد می کند یا نمی کند، ارز از چه طریق حاصل می شود برای ما یک مقدار از درآمد و پدید بیره های نفت است که میرود بخساب سازمان برنامد و یک مقدار از صادرات کالا است.

یک مقداری از توربسته است یک مقداری از فروش کالا یا با اصطلاح درآمدی که محصول کار در خارج است بوسیله ایرانیان، اینها تمام میرود به حساب بانک ملی و در آنجا بفروش میرسد، شما اگر درآمد ارزی را از نظر دلار حساب کنید بانک ۷۵ ریال میخورد و ۷۶۵۰ ریال میفرودشد. پروانه ارزی که دولت صادر میکند ۷۶۵۰ ریال است که سی شاهی برای دولت درآمد دارد. اگر پروانه ارز صادر نشود برای بانک محصل نتیجه اش این میشود که از بازار آزاد ارز خریداری می کند. ارز بازار آزاد عبارت از ارزی است که اشخاصی که در خارج یا کار میکنند و درآمدی دارند و یا مازادی از صادراتشان بشکل منافع تحصیل میکنند و یا اینکه پولهایی در خارج از سابقه دارند که اینها را میفرروشند و اینها دوهم قران تفاوت دارد حالا اگر این محصل ارز آزاد بخرد یک موضوعی که آقایان را عصبانی میکند تصور می کنند اگر ارز آزاد بخرد بهتر است تا از دولتی بخرد، اگر ارز آزاد بخرد چیزی بچیب دولت نمیرود بنابراین بچیب دولت نخواهد رفت یک و هم دیگری که آقایان راجع به ارز آزاد دارند این و هم بنظر بنده در عصر حاضر بی مورد است، در سابق یک اشکال بزرگی داشتیم از نظر درآمد ارزی و یک وحشتی داشتیم و این وحشت از نظر روانی هنوز در مغز ما متمکن است، ولی ما الآن ارز داریم

و مقدس ترین مصرف ارز هم بنظر بنده مصرف ارز برای تحصیل محصلین است در خارج (صحیح است) (یکی از نمایندگان) - دانشجویان البته بنده نسبت بدان آموزش آموزان هم عقیده دارم بر خلاف جناب آقای موسوی که تصور میکنند تمام مدارس ایران مدرسه البرز است و آقای که کتر معتمدی و آقای موسوی مأمور اداره آن مدرسه هستند متأسفانه اینطور نیست علاوه ما با بستی در وضع حاضر یک کولتور بین المللی داشته باشیم و امروز در این دوران انقلاب، تحول و ترقی سازندگی یا هر چه اسمش را میگذاریم نامتوانیم روی کولتور واحد خودمان زندگی کنیم برای این که ما عقب افتاده هستیم و با بستی اعتراف کنیم که ما عقب افتاده هستیم (یک نفر از نمایندگان) - در حال رشد هستیم) البته در حال رشد هستیم و لازم کار ما این است که یک کولتور بین المللی داشته باشیم در علوم و فنون ما هم عرض با سایر کشورها باشیم و برای اینکه اگر فرضاً بفرض محال نصف محصلین ما بروند بخارج و ارز بگیرند یا بگرمایه ای است برای مملکت ما، ما میتوانیم یک اندوستی علمی در ایران ایجاد کنیم یعنی دانشگاه ما هم عرض دانشگاه های خارج خواهد بود و همانطور که ما امروز نیازمند دانشگاه خارجی هستیم محصلین خارجی هم باید بیایند در کشور ما روی استانداردهای خارجی تحصیل کنند و کشور ایران هم بنظر بنده با بستی بعد از اینکه کولتور ملی خودش را واقعاً درک کرد با بستی کولتور بین المللی پیدا کند (ریگی) قیلت از دیپلم نمی شود کولتور را درک کرد) نمی شود درک کرد بلی قربان اتفاقاً باید برنامه تحصیلی ما روی استانداردهای غربی باشد برای این که ارز بنده است اگر استانداردهای علمی ما روی استاندارد کشورهای غربی و ممالک مترقی نباشد ارزش ندارد ما نمیتوانیم روی پای خودمان با بستی و زندگی کنیم، عرض کردم در یک قسمت دیگر ما امروز ارز زاید داریم و مصرف ارز کشور ایران برای عموم محصلینی که در خارج تحصیل میکنند بسیار ناچیز است، بنده تصور میکنم که از ۱۵ میلیون دلار زیادتی نداشته باشد و فرضاً تمام این ارز را از خارج تهیه کنند تفاوت این ارز میشود چهار میلیون و نیم تومان که مبلغ ناچیزی است در مقابل آن معلوماتی که محصلین ما فرامیگیرند و دلیل آن همین است که همین محصلین تحصیل میکنند مخصوصاً آمریکاییان امروز می بینم اغلب آنجا روی استانداردهای خارجی در آنجا کار میکنند و حقوق های ده برابر آنچه که در ما از اینجا

برای آنها فرستاده شده است آنجا میگیرند و فرضاکاری هم برای آنها در اینجا پیدا نشود درآمدی دارند هم در آنجا پول گرفته اند و هم تحصیل آن ارزی است که قبلاً گرفته اند و میتوانند دو مرتبه آن را بنفع کشور وارد کشور خود کنند، بنده دیگر عرضی ندارم.

رئیس - چند نفر از آقایان و خانمها پیشنهاد کفایت مذاکرات داده اند آقای مهندس بهبودی مخالفید بفرمائید

دکتر مهندس بهبودی - بنده از این لحاظ با پیشنهاد کفایت مذاکرات مخالفم که خواستم بند ۲ قانون مصوب هشتم خرداد ۳۹ را که تصویب مجلس رسیده است بعرض آقایان نمایندگان مجلس برسانم و قسمت اخیر هم که آقایان میخواهند تصویب برسانند آنرا هم بعرض آقایان میرسانم بعد هم هر چه خواستید تصمیم بگیرید. بند ۲ قانون مصوب هشتم خرداد ۳۹ اینجور میگوید «محصلینی که پس از اتمام دوره اول متوسطه بهزینه خود برای تحصیل بخارج میروند در صورتی که در

مدرسه شبانه روزی که مورد قبول وزارت فرهنگ باشد پذیرفته شوند تا زمانی که در مدرسه شبانه روزی هستند از گذرنامه تحصیلی و پروانه خرید ارز استفاده خواهند کرد و پس از اخذ گواهینامه متوسطه کامل مشمول قسمت اول این بند خواهند بود» علت این که در این بند کلمه «مدرسه شبانه روزی» بالصراحه قید شده درست همان اصلاحی بود که در جلسه گذشته آقای وزیر فرهنگ در مورد مدارس غیر شبانه روزی قید فرمودند یعنی اگر بصورت جلسه هشتم خرداد ۳۹ مراجعه بفرمائید ملاحظه خواهید فرمود که آقای وزیر فرهنگ در پشت همین تریبون متذکر شدند برای اینکه ما بتوانیم کنترل بیشتری روی این دانش آموزانی که سنشان کم است بنشینیم باید بروند در مدارس شبانه روزی که مورد قبول وزارت فرهنگ است اسم بنویسند اگر در مدارس غیر شبانه روزی بروند وزارت فرهنگ کنترل ندارد نمیتواند نظارت کند اینست که قید کردند شبانه روزی، این قانون سال ۱۳۳۹ است ولی قسمت اخیر ماده ای که آقایان امروز میخواهند بآن رأی بدهید نوشته شده است که از تاریخ تصویب این قانون صدور گذرنامه تحصیلی و پروانه خرید ارز بترجیح رسمی برای محصلینی که خواسته باشند قبل از

اخذ دیپلم کامل متوسطه و احراز سایر شرایط قانونی بخارج از کشور عزیمت نمایند ممنوع است یعنی همان چیزی است که در آن قانون قید شده است در آن قانون مصوب سال ۳۹ هم همان مطلبی است که آنجا مکرراً تذکر دادند که با گذرنامه تحصیلی قبل از اخذ دیپلم کسی را نمیتوانند بفرستند این جا هم نوشته شده منتهی تصریح گردیده و در جلسه گذشته هم خانم محترم مخبر که میخواهند توضیح بدهند که چرا کلمه شبانه روزی را برداشتند توضیح دادند که باین جهت بوده است که اتباع ایرانی که در خارج مقیم هستند یا کارمندان دولت شاهنشاهی که در خارج هستند اجباری ندارند بچه خودشان را در مدارس شبانه روزی بگذارند این قسمت قبول است ولی قسمت بعدش یعنی اتباع ایرانی که در ایران هستند و بموجب این قانون اگر بچه های خودشان را با گذرنامه عادی بفرستند، اگر در مدارس غیر شبانه روزی بگذارند خیلی فساد از سر برمیخیزد.

رئیس - آقای معاون، وزارت فرهنگ بفرمائید **معاون وزارت فرهنگ** - معذرت میخواهم مزاحم میشوم باز مثل اینکه سوء تفاهمی شده عرض میشود در حال حاضر دولت خودش دانش آموزانی که سال ششم متوسطه را تمام کرده باشند بخرج دولت بارویا و امریکا میفرستد خواهش میکنم توجه بفرمائید، آنچه که دولت عمل میکند یعنی وزارت فرهنگ عمل میکند در حال حاضر فارغ التحصیلان رتبه اول دانشکده ها را میفرستد. قانون ۳۹ ارتباط دارد باین طبقه که دولت موظف است که فارغ التحصیلان رشته های اول دانشکده های مختلف را بفرستد همانوقت یک تسهیلاتی قائل شدند برای تقاضای متقاضیان که اگر دانش آموزی با گواهینامه سال سوم متوسطه و گذرنامه تحصیلی اینجا اشاره شده گذرنامه عادی خیر، گذرنامه تحصیلی، اگر رفت آنجا بشرطی بتواند از پروانه ارز استفاده بکند گذرنامه تحصیلی، که حتماً در مدرسه شبانه روزی باشد ولی یقین بود که همانموقع هم مدرسه شبانه روزی و مجرد داشت مگر مدرسی که گروهها، افراد، اشخاص مختلف دائر میکنند بصورت ملی (یکی از نمایندگان) - باز نوشته ها، یا باز نوشته ها، مدارس دولتی که شبانه روزی ندارند ولی آن مدارس ملی رسمی که تحصیلات

کلاسیک را تعقیب میکنند آنها روی سن بجهمی پذیرند و روی سن بجه اورا خارج میکنند بسیار مقررات سخت هم دارد و هر کس هم نمیتواند وارد بشود یقین داشته باشید که بچه‌های ما آنجا نیستند مگر آن عده معدودی که خوب درس خوانده باشند و توانسته باشند از مدت‌ها قبل در صف ایستاده باشند معطلی ثبت نام را کشیده باشند که بتوانند از آن استفاده کنند امام‌فاسد این کار را خدمتتان عرض میکنم که اگر دیپلم متوسطه نداشته باشند بروند آنجا چه میشود؟ بنده امسال مواجه بودم با امثال این تقاضاها، دانش آموزانی رفته بودند روی تمایل اولیاءشان بخارج از کشور سه چهار پنج سال تحصیل کرده بودند حالا که برگشته‌اند هیچ چیز در دستشان نیست میگویند یک چنین گواهی در دست ماست که فلان دانش آموز از فلان سال تا فلان سال در این مدرسه تحصیل میکرد و خودش را میخواسته آماده بکند برای امتحان ورود بدانشگاه امتحان عمومی. الان که این بچه بعد از ۵ سال آمده بمملکت کلاس دوم متوسطه هم نمیتواند برود یعنی ارزشیابی نمیشود مدارک تحصیلی اش (یکی از نمایندگان - فارسی هم بلد نیست) بهر حال بنده خواستم حضور خانمها و آقایان محترم عرض کنم گرفتاری مملکت را، اگر غیر از این عمل بفرمائید، البته تصویبش با خود آقایان و خانمهاست مامجری نظر بات خانمها و آقایان هستیم مسئله ارزشیاد مهم نیست بسته بنظر وزارت دارائی است جناب آقای بزرگرم اینجا تشریف دارند ولی یک موضوع دیگر مهم است که این بچه‌ها وقتی میروند آنجا یک چیزی بشوند که وقتی برگشتند مفید بحال این مملکت باشند، مملکتی که احتیاج دارد به تکنیسین، مملکتی که احتیاج دارد به پزشک، مملکتی که احتیاج دارد بمهندس، مهندس عملی بکندپاش هم نیست مرتب میروند آنجا در یک رشته‌هایی تحصیل میکنند برای اینکه زودتر بمقصودی برسند و یک لیسانس بگیرند و برگردند، بقیداش بسته بنظر آقایان و خانمهاست دیگر عرضی ندارم. (نمایندگان - کفایت مذاکرات)

رئیس - آقای مهندس بهبودی فرمایشی داشتید بفرمائید؟ (نمایندگان - رأی بکفایت مذاکرات) بنابراین رأی میگیریم بکفایت مذاکرات خانمها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده یک باب دیگر قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده واحده - برای محصلینی که باستناد قسمت دوم بند ۳ ماده واحده قانون اصلاح ماده اول و سوم قانون اعزام محصلین ایرانی بخارج مصوب هشتم خرداد ماه ۱۳۳۹ با گذرنامه تحصیلی بخارج از کشور عزیمت نموده‌اند تحصیل بر مدارس شبانه روزی ضرورت ندارد و در صورت تمایل اولیاءشان و موافقت سرپرستی کشور محل تحصیل میتوانند با استفاده از گذرنامه تحصیلی و پروانه خرید ارز در مدارس غیر شبانه روزی به تحصیل خود ادامه دهند از تاریخ تصویب این قانون صدور گذرنامه تحصیلی و پروانه خرید ارز به نرخ رسمی برای محصلینی که خواسته باشند قبل از اخذ دیپلم کامل متوسطه و احراز سایر شرایط قانون اعزام محصلین ایرانی بخارج بخارج از کشور عزیمت نمایند ممنوع است:

ماده واحده فوق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذر ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب میشود.

رئیس - کلیات آخر مطرح است آقای مهندس بهبودی مخالفید بفرماید.

مهندس بهبودی - معذرت میخواهم از اینکه مزاحم شدم جناب آقای زمانی معاون محترم وزارت فرهنگ فرمودند مثل اینکه سوء تفاهمی شده بنده متن بند ۲ قانون مصوب ۳۹ را که قرائت کردم میدهم خدمتشان که تطبیق بدهند با قسمت اخیر این قانون که الان میخواهند تصویب کنند اگر آنجا هست که این چه میشود؟ تکرارش چه لزومی دارد؟ (چند نفر از نمایندگان - لغو می‌شود) لغو نمی‌شود بند ۲ قانون مصوب ۳۹ می‌گوید: محصلین که بعد از اتمام دوره اول متوسطه بهزین خود برای تحصیل بخارج میروند در صورتیکه در مدرسه شبانه روزی که مورد قبول وزارت فرهنگ باشد پذیرفته شوند، کلمه شبانه روزی را بموجب این قانون حذف می‌کنند و در آخر این قانون که میخواهند آقایان تصویب کنند قدس شده از تاریخ تصویب این قانون صدور گذرنامه تحصیلی و پروانه خرید ارز به نرخ رسمی برای محصلینی که خواسته باشند قبل از اخذ دیپلم کامل متوسطه و احراز سایر شرایط قانونی بخارج از کشور عزیمت نمایند ممنوع است. یعنی از این تاریخ شما محصل با گذرنامه تحصیلی قبل از دیپلم نمیتوانید

۶- اعلام دستور و موقع جلسه آینده - ختم جلسه

- رئیس** - دستور جلسه آینده قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)
- ۱- گزارش مربوط بکماردن ۲۵ نفر آتش نشان در اداره کل هواپیمائی کشوری شماره چاپ ۳۹۴
 - ۲- گزارش مربوط بساختن خطوط فرعی راه آهن دو کوهه - دپوی تهران و منظر به رقم شماره چاپ ۳۹۵
 - ۳- انتخاب ۳۰ نفر اعضاء دیوان محاسبات. (چند نفر از نمایندگان در دستور امروز بود.)
 - رئیس** - حالا در دستور جلسه آینده خواهد بود.
 - ۴- گزارش مربوط بنظارت در نقشه‌های اسکلت و پوشش سقف بنای ایستگاه مسافری مشهد و تبریز شماره چاپ ۳۹۶
 - ۵- گزارش مربوط به تمدید قرارداد استخدام دو نفر آلمانی در اداره تسلیحات ارتش برای مدت دو سال شماره چاپ ۳۹۷
- رئیس** - جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز سه شنبه ساعت ده صبح. (مجلس بیست دقیقه قبل از ظهر ختم شد.)
- رئیس مجلس شورای ملی** - **مهندس عبدالله ریاضی**

بفرستید (یکی از نمایندگان - شاید بفرستند) ولی بموجب این قانون نمیتوانید بفرستید که قید مدرسه شبانه روزی پیش بیاید امروز شما میخواهید کلمه شبانه روزی را حذف کنید یعنی برای یک عده معدودی که تعدادشان معلوم نیست چیست شما قانون خاصی وضع میکنید.

رئیس - خانم دکتر یارسای

مخبر کمیسیون فرهنگ - من تصور میکنم که آقایان یک توجه دستوری باین دو تا فعلی که در آن بند ۲ و این ماده ذکر شده است بفرمائید آنجا نوشته شده است که محصلینی که بخارج میروند در صورتیکه اینجا نوشته شده است محصلینی که بخارج عزیمت نموده‌اند پنا بر این هیچگونه اشکالی باقی نیست. (صحیح است)

رئیس - در کلیات آخر کسی دیگر اجازه نخواسته است. پیشنهادی نرسیده است در این صورت بخود ماده واحده با اصلاحی که مخبر کمیسیون فرهنگ قبول نمودند اضافه شدن جمله قانون اعزام محصل بخارج (رأی گرفته میشود) خانمها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. بمجلس سنا فرستاده میشود.